

CONCEPT Voorstel aan het ALGEMEEN

BESTUUR

Datum voorstel:	
Datum AB-vergadering:	December 2019
Behandeld door:	
Mede-adviseur:	
Manager ODA:	

Onderwerp
Voorstel: Deelname werkgeversvereniging gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen
Betreft bevoegdheid van:
Bijlage(n):
Samenvatting: In verband met de invoering van de Wnra besluiten lid te worden van de op te richten werkgeversvereniging Gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen van de VNG

Advies secretaris/Directeur Omgevingsdienst Achterhoek:

Inleiding

Per 1 januari 2020 treedt de Wet normalisatie rechtspositie ambtenaren (hierna Wnra) in werking. Een belangrijke verandering is dat de huidige van toepassing zijnde arbeidsvoorwaardenregeling CAR/UWO wordt vervangen door de Cao Gemeenten. Die cao is namens de werkgevers afgesloten door de VNG.

Aanleiding

Gemeenten zijn door hun lidmaatschap gebonden aan die cao. De VNG heeft andere organisaties (bijv. gemeenschappelijke regelingen zoals de Gelderse Omgevingsdiensten) aanvankelijk de mogelijkheid geboden om door middel van een aansluitingsovereenkomst met de VNG ook de Cao toe te passen zoals in het verleden ook mogelijk was bij de CAR/UWO. De omgevingsdiensten in het Gelders stelsel zijn alle ook al eerder zo'n aansluitingsovereenkomst aangegaan, laatstelijk nog einde 2018. In het kader van de Wnra heeft de VNG tot voor kort aangegeven dat ook na 1 januari 2020 de aansluitingsovereenkomst voor de aangesloten organisaties de basis vormt om de Cao Gemeenten te hanteren. De Gelderse Omgevingsdiensten hebben besloten daar gebruik van te maken. Inmiddels is gebleken dat deze constructie een aantal juridische beperkingen heeft. VNG heeft daarom laten weten de bestaande aansluitingsovereenkomsten per 31 december 2019 te gaan beëindigen. De vraag die nu voorligt hoe dit op te lossen?

Geen aansluiting bij de Cao Gemeenten

Het lidmaatschap van de VNG staat alleen open voor gemeenten. De statuten van de VNG laten geen ruimte voor toetreding van andere aan gemeenten gelieerde organisaties (niet-

gemeenten). Om het voor gemeenschappelijke regelingen toch mogelijk te maken de arbeidsvoorwaardenregeling van de VNG toe te passen, was het tot nu toe mogelijk dat via een aansluitingsovereenkomst te regelen. Zoals vermeld is dat per 1 januari 2020 niet meer mogelijk. Dat kan leiden tot onduidelijkheid en discussie met (vertegenwoordigers van) werknemers over de toepassing van de Cao Gemeenten of onderdelen daarvan.

Daarnaast zijn deze organisaties niet bevoegd gebruik te maken van afspraken in de Cao Gemeenten waarin wordt afgeweken van het zgn. driekwart dwingend recht in het Burgerlijk Wetboek (BW).¹

Oplossing: werkgeversvereniging gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen

Om genoemde problemen op te lossen is het van belang dat gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen gebonden zijn aan de cao. Om dat te bereiken heeft de VNG gekozen voor het oprichten van een aparte Werkgeversvereniging gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen. Het lidmaatschap van deze vereniging staat open voor onder meer gemeenschappelijke regelingen zoals de Omgevingsdiensten. De Werkgeversvereniging sluit met de vakbonden een Cao Niet-gemeenten af die inhoudelijk overeenkomt met de Cao Gemeenten. Door het lidmaatschap van deze vereniging zijn de organisaties gebonden aan die cao en ontstaat dezelfde situatie als bij gemeenten.

Argumenten: gevolgen en beoogd effect

Overgangsrecht: van kracht blijven van huidige regelingen

Zoals vermeld heeft de VNG aan alle organisaties die een aansluitovereenkomst zijn aangegaan laten weten die overeenkomst per 31 december 2019 op te zeggen. Van de aansluitingsovereenkomst kan dus geen gebruik meer worden gemaakt. Als de Omgevingsdienst op 01-01-2020 geen lid is van de nieuwe werkgeversvereniging, is het overgangsrecht Wnra van toepassing. Het overgangsrecht Wnra houdt in dat de huidige rechtpositieregelingen (CAR/UWO en de eigen arbeidsvoorwaardelijke regelingen, zoals de Lokale Arbeidsvoorwaarden Gelderse Omgevingsdiensten) zoals die op 31 december 2019 van kracht zijn in stand blijven voor zover niet in strijd met het BW en de bepalingen zoals die in de Wnra zijn opgenomen. Gevolg is ook dat aan zittende medewerkers geen arbeidsovereenkomst aangeboden kan worden waarin het zgn. incorporatiebeding is opgenomen (binding aan de Cao en het personeelshandboek). Dit geldt ook voor nieuwe medewerkers die vanaf 1 januari 2020 in dienst treden.

Bovendien zijn bepalingen in de Cao Gemeenten waarin wordt afgeweken van zgn. driekwart dwingend recht in het BW ook niet van toepassing op de omgevingsdiensten (afwijkende afspraken over recht op transitievergoeding en rol ontslagcommissie bij reorganisatie-ontslag). Ook eventuele wijzigingen in de cao die na 1 januari 2020 tot stand komen, zijn niet van toepassing.

Zelf onderhandelen: ondernemings-cao

¹ Driekwart dwingend recht houdt in dat alleen bij Cao afgeweken mag worden van bepalingen in het BW. Van die afwijkende bepalingen mag alleen gebruik gemaakt worden als er sprake is van binding aan de cao. In de Cao Gemeenten 2020 gaat het om bepalingen rondom de loondoorbetaling bij kortdurend zorgverlof, de ontslagcommissie en blokkeren van de aanspraak op een transitievergoeding bij bedrijfseconomisch ontslag.

Om tot een rechtsgeldige cao te komen zal de Omgevingsdienst als werkgever dan zelf de onderhandelingen moeten voeren met een vertegenwoordiging van de werknemers. Elke Omgevingsdienst zal dit dan zelf moeten doen. In de praktijk zal dit er op neer komen dat het overleg wordt gevoerd met de vakbonden die nu zijn vertegenwoordigd in het (Centraal) Georganiseerd Overleg en ook betrokkenen zijn bij het landelijk overleg over de cao (FNV en CNV). Die onderhandelingen moeten dan wel zo snel mogelijk starten, in ieder geval over de punten waarop de huidige rechtspositie strijdig is met de Wnra en het BW, aangezien strijdige bepalingen niet automatisch worden omgezet naar andere omdat het overgangsrecht aangeeft aan dat bepalingen, die strijdig zijn, ook niet gelden.

Nadeel van onderhandelen vanuit een ondernemings-cao kan ook zijn dat de bonden andere eisen gaan stellen en niet zonder meer bereid zijn de Cao Gemeenten te volgen. Dat zou bijv. op het punt van salarisverhogingen aan de orde kunnen zijn.

Beoogd effect

Door deel te nemen aan de nieuwe vereniging:

- kan op een eenduidige wijze de invoering van de Wnra worden gerealiseerd voor het personeel van de Gelderse omgevingsdiensten;
- wordt voorkomen dat het overgangsrecht intreedt;
- ontstaat meer binding door het volgen van gemeentelijke arbeidsvoorwaarden via aparte cao;
- kan gebruik worden gemaakt van afspraken in cao waarin wordt afgeweken van $\frac{3}{4}$ dwingend recht BW;

Kortom, het is van essentieel belang dat de Omgevingsdienst per 1 januari 2020 lid kan worden van de nieuwe werkgeversvereniging.

Bevoegd

In de huidige geldende tekst van de GR ODA is in artikel 9 sub e bepaald dat ODA, behoudens instemming van de deelnemers, niet bevoegd is tot het oprichten van en deelnemen in een privaatrechtelijke rechtspersoon. ODA heeft voor dergelijke besluiten dus vooraf instemming nodig van de deelnemers. De werkgeversvereniging is zo'n dergelijke privaatrechtelijke rechtspersoon. Deze instemming is aan de deelnemers gevraagd en verkregen. Uw Bestuur is daarmee bevoegd tot het besluiten tot deelname in een privaatrechtelijke rechtspersoon. De in artikel 55a van de Wet gemeenschappelijke regelingen vermelde procedure dient ODA te volgen. Deze bepaling schrijft voor dat, alvorens het Algemeen Bestuur definitief besluit tot deelname, de Raden van de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten en Provinciale Staten van Gelderland in de gelegenheid moeten worden gesteld hun wensen en/of bedenkingen kenbaar te maken. Dat houdt in dat een dergelijk besluit een procedure langs de deelnemers vergt. Uw bestuur dient in uw besluitvorming rekening te houden met de ingebrachte wensen en bedenkingen.

Bedenkingen en wensen

De Raden van de deelnemende gemeenten en de Staten van de provincie Gelderland zijn verzocht hun wensen dan wel bedenkingen over het voornemen lid te willen worden van de werkgeversvereniging gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen aan uw bestuur te melden.

Reactie op ingebrachte wensen dan wel bedenkingen

Personele gevolgen

n.v.t.

Financiële gevolgen

Aan het lidmaatschap van de werkgeversvereniging zijn kosten verbonden. Bij het opstellen van het voorstel was het bedrag nog niet bekend. Dit volgt zodra meer bekend is.

Communicatie

Het besluit van het Algemeen Bestuur zal worden gecommuniceerd met de Raden en Staten.

Voorstel:

Uw bestuur wordt voorgesteld te besluiten tot deelname aan de werkgeversvereniging niet-gemeenten en het lidmaatschap vóór 1-1-2020 aan te gaan.

De Voorzitter,

De Secretaris,

drs. J.H.A. van Oostrum

Ir. P.G.M. van Oosterbosch

CONCEPT